

KLEINE KINDEREN
**GROTE
KANSEN**

Dag van de Leraar
5 oktober 2020

Foto: Frank Toussaint

**KANSRIJK OPGROEIEN ALS RECHT VAN ELK KIND.
OVER DE NOOD AAN STERKE BRUGGEN TUSSEN
ONDERWIJS EN WELZIJN**

Bruno Vanobbergen
Algemeen Directeur Opgroeien

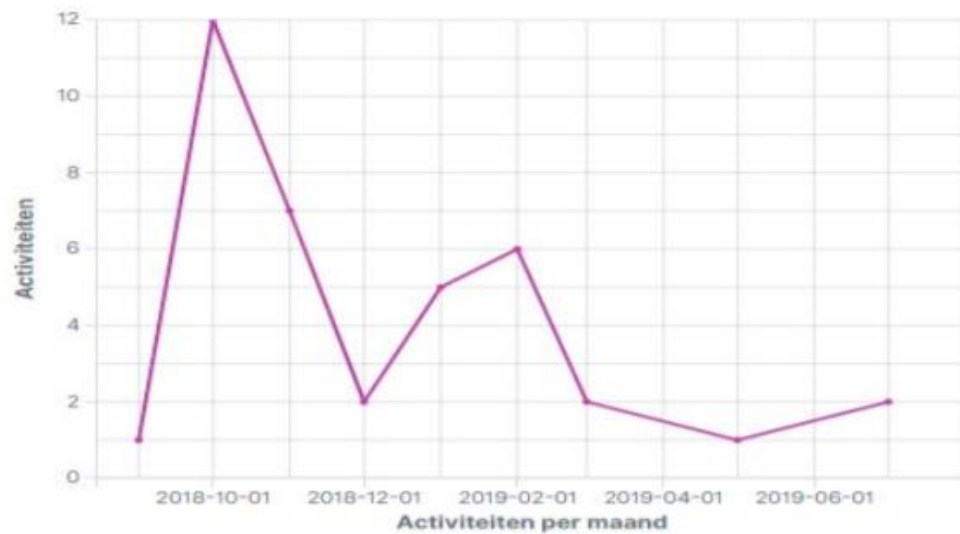
De **8-jarige Kasper** mag al twee maanden de helft van de tijd **niet in de klas omdat hij te druk** is. Hij zit dan wat te tekenen in het kantoor van de directeur. Hij mag ook niet meedoen aan zwemlessen of andere activiteiten. De school vroeg of de ouders hem geen medicatie kunnen geven. Maar daarin willen ze niet meegaan. Ze begrijpen dat het voor de juf en de andere kinderen niet gemakkelijk is. Er is een vermoeden van ADHD, maar de observatie- en diagnosestelling begint pas over drie maanden. De ouders willen daarop wachten voor ze eventueel met medicatie starten. De school zegt dat “haar trukendoos” opgebruikt is. Ze weten niet meer wat zou kunnen helpen. Vorige week is Kasper op de parking van de school op een auto gaan staan toen hij een bal ging halen. De school heeft hem **preventief geschorst en wil hem nu definitief uitsluiten**. Het is eind mei. De ouders vragen zich af welke boodschap de school dan geeft aan een 8-jarige?

Leerplicht: evolutie

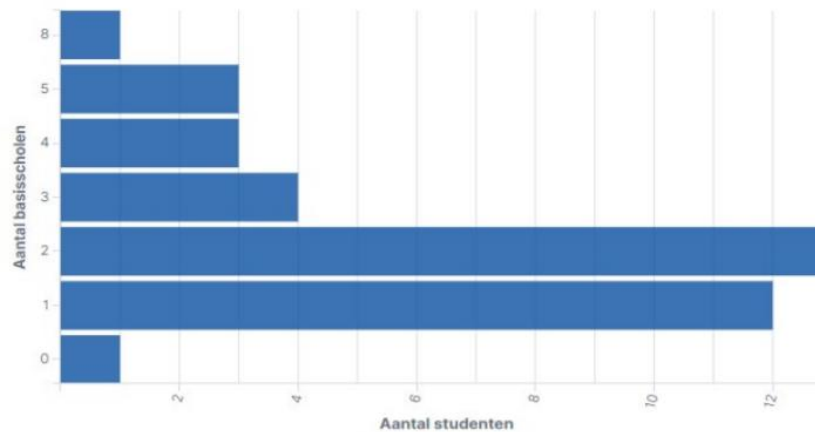

**STIJGEND AANTAL TIJDELIJKE EN DEFINITIEVE
UITSLUITINGEN IN ONDERWIJS**

Grafiek 1: Spreiding aanmeldingen voor het basisonderwijs, schooljaar 2018-2019

Grafiek 6: Verdeling van de aanmeldingen naar aantal schoolwissels voor het basisonderwijs, schooljaar 2018-2019

Bron: KANS-registratietool LARS

MISSIE OPGROEIEN

Het recht op kansrijk
opgroeien realiseren voor elk
kind en elke jongere in
Vlaanderen (en Brussel)

NAAR EEN ANDERE KIJK OP DE RELATIE ONDERWIJS - JEUGDHULP

Het schema van de jeugdhulp is lineair opgebouwd vanuit een **beheersingslogica**:

Jeugdhulp is een schaars goed waar de “toegang tot” sterk moet beheerst worden

Systeem van (brede) instap – toegang – stroomschema's en procedures

Is er ook een uitgang?

Resoluut kiezen voor **proportioneel universalisme** vanuit basisrechten en basisvoorzieningen

Belang van een sterke basis:

- Kinderopvang, huizen van het kind, school, vrije tijd, gezin
- Lokaal ingebed en sterke link met lokale besturen
- Universeel, maar alert voor beschermende en bedreigende factoren

Naadloos **bijschakelen** via een lokaal nabij aanbod van diagnostiek die steeds in functie staat van behandeling en ondersteuning en samen met en samen met de gezinnen, kinderen, jongeren, de basisvoorzieningen en aanbod jeugdhulp wordt bekeken welk ondersteunend of hulpverlenend aanbod dient ingeschakeld te worden

Een lokaal netwerk van geresponsabiliseerde voorzieningen die snel kunnen schakelen en terugschakelen

*“De experimenten geven ook indicaties dat een sterkere eerste lijn het aantal verwijzingen naar de intensievere jeugdzorg en het special onderwijs vermindert. In deze visie zijn kinderopvang, school en huisarts niet de 'vindplaats' voor jeugdzorg, zoals vaak wordt gezegd, maar **de werkplaats**. De jeugdzorg ondersteunt die werkplaats en vergroot zo het probleemoplossend vermogen van kinderen, jongeren, opvoeders en beroepsopvoeders.”*

ENKELE CONCRETE PISTES |

VERBREDEN VAN TEAMS

De leerkracht kan niet alles zelf

Doorverwijzingen voorkomen door laagdrempelige hulp te bieden

Van individuele ondersteuning van de leerkracht tot het professionaliseren van het zorgbeleid op school

De school passend maken voor meer kinderen

AURA XS: WAT?

- Aanmelding waarbij CLB steeds betrokken is
- Fast tussenkomst op school: betrekken van ondersteuningsnetwerken: AURA XS + ondersteuner
- Vraagstelling aan betrokken leerkracht/ context (welke nood, hoe raakt dit, wie betrokken, wat moet er gebeuren)
- Opstartcirkel met directie, zoco, klasleerkracht, CLB, ONW, ouders - doel = plan van aanpak, partnerschap, wie doet wat; steeds op maat
- Opvolgcirkel met afspraken hoe verder met de klas/In/leerkracht

AURA XS: WAT?

Klastussenkomsten

Installeren pro-actieve cirkels

Verantwoordelijkheid van het proces ligt bij de klasgroep

Herstel wanneer nodig

Inzetten op groepsdynamica

Zien van eigen bijdrage

Herstelacties

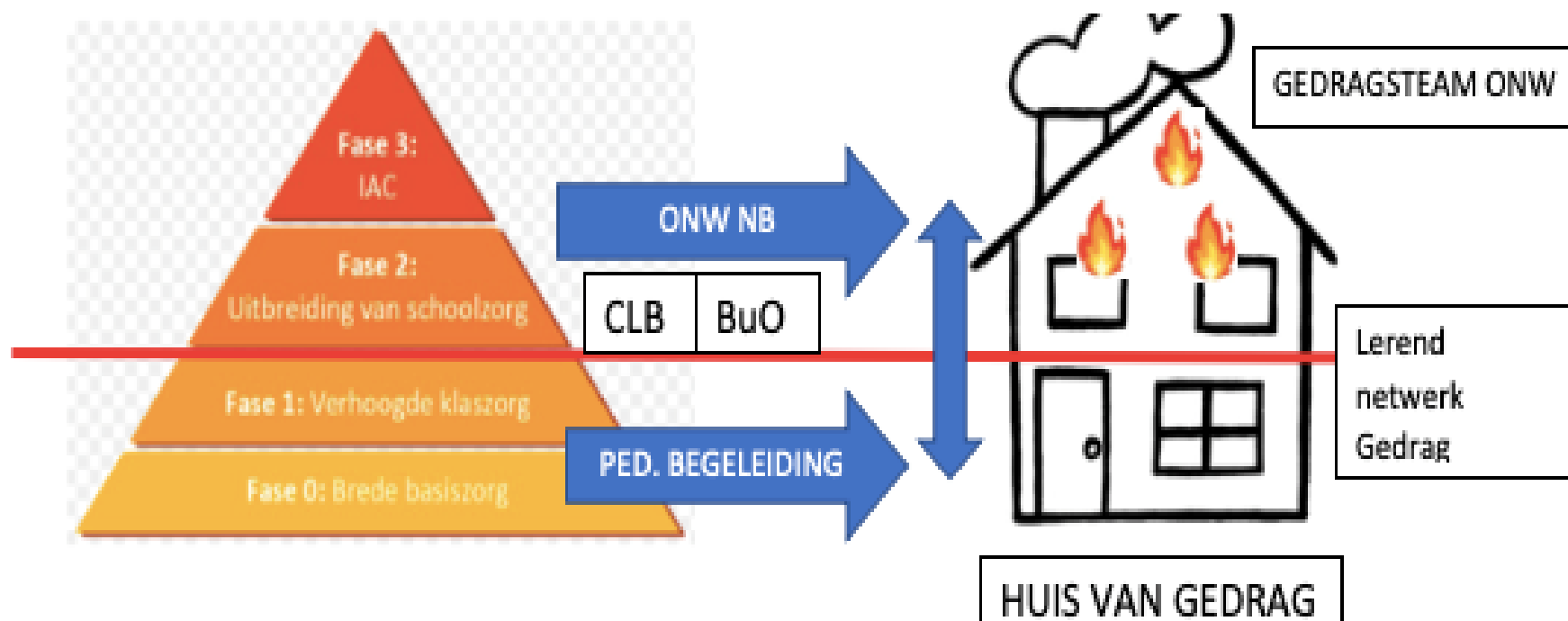
Tussen leerlingen onderling

Tussen leerling en leerkracht

Tussen leerkrachten onderling

Tussen school en ouders

HET HUIS VAN GEDRAG

MISSIE

Scholen moeten met een vraag rond 'moeilijk gedrag' altijd en snel ergens terecht kunnen.

Het huis vormt meer dan een som van de delen. Alle organisaties binnen dit netwerk zijn dus complementair en versterkend voor elkaar.

www.winnu.be

VISIE

- Scholen kunnen bij een vraag rond 'moeilijk gedrag' altijd terecht in dit huis. De vraag kan zich situeren binnen elke fase van het Zorgcontinuum: 0-1-2-3 . De huisbewoners dispatchen wie de zorg opneemt: DPB voor fase 0 en 1. ONW, CLB & BuO voor fase 2 en 3.
- Het kan gaan om een vraag tot snelle interventie (brand blussen) en/of een LT-traject (brandpreventie). Het huis richt zich op een engagement in beide richtingen.
- Het kan gaan om vragen o.b.v. een leerling, leerkracht, klasniveau en/of schoolteam.
- De visie rond aanpak is gebaseerd op het gedachtengoed van NAGV, contextuele en verbindend schoolklimaat, Patterson, ...

www.winnu.be

BETREKKEN VAN OUDERS EN KINDEREN IS ESSENTIEEL

Ouders hebben veel expertise in de omgang met hun kind. Het is van belang om deze goed te benutten.

“Mijn dochter heeft een motorische handicap. Ze volgde de richting Latijn-Grieks. Vorig schooljaar heeft de directie geweigerd dat ze deelnam aan de zesdejaarsreis en de parascolaire activiteiten, ondanks dat we voorstelden om begeleiding te voorzien. Dit heeft onze dochter zo gekwetst dat ze besloot om de school te verlaten haar diploma te behalen via de centrale examencommissie. Omdat haar richting daar niet in het aanbod zit heeft ze gekozen voor Latijn-wiskunde.”

SCHOOLEXTERNE BEGELEIDING

Wat werkt?

- Wacht niet te lang om leerlingen met moeilijkheden aan te melden

‘Als jongeren bij ons terechtkomen vóór de tuchtprocedure, is dit het beste moment. Je geeft jongeren nog de kans en er is nog geloof.’

- Toets motivatie en verwachtingen van de leerlingen

‘Ik begreep niet goed wat ik op die boerderij deed. Ik vond het daar verschrikkelijk.’

SCHOOLEXTERNE BEGELEIDING

Wat werkt?

- Blijf betrokken bij het traject
- Stel een vertrouwenspersoon aan
- Samenwerking tussen verschillende actoren

‘Time-out werkt niet echt als je enkel de leerling uit de klas haalt. Ondersteuning van leerkrachten en school is heel belangrijk.’

FAMILIEKLAS

Aparte klas in de school waar kinderen aan hun gedrag kunnen werken

Opvoedingsondersteuning binnen de school

TOT SLOT

Er bestaan vandaag al veel inspirerende praktijken die aantonen dat werken vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid werkt

Binnen Opgroeien: opstart lerende netwerken onderwijs-jeugdhulp (september 2020)

Noodzaak om bruggen onderwijs-jeugdhulp meer structureel te verankeren:

- PVF Minderjarigen – begeleidingsdecreet
- Naar deels gemeenschappelijke regelgeving onderwijs – jeugdhulp - kinderopvang